DOMSTOLENS DOM (ANDEN AFDELING)
AF 8. DECEMBER 1977 [1]

Carlsen-Verlag GmbH
mod Oberfinanzdirektion Köln
(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Bundesfinanzhof)

»Børnebilledbøger«

Sag 62/77

Sammendrag

1. Fælles toldtarif — varebeskrivelse — tariferingskriterium

2. Fælles toldtarif — position 49.01 — fortolkning

3. Fælles toldtarif — varebeskrivelse — position 49.03 — kapitel 49, bestemmelse nr. 5 — fortolkning

1. Det afgørende kriterium for den toldmæssige tarifering af varer skal almindeligvis søges i deres objektive karakteristika og særegenheder, således som disse er bestemt i ordlyden af de pågældende positioner i den fælles toldtarif og af bestemmelserne til afsnittene eller kapitlerne.
2. Ordlyden af position 49.01 skal fortolkes således, at begrebet »bøger« — uden yderligere karakteristika — omfatter værker, hvis tekst i prosa eller på vers er bærer af de informationer eller fortællinger, som den skal bringe til læserens kendskab. Et værk, der har karakter af »billed«-bog, svarer således ikke til ordlyden af position 49.01.
3. Position 49.03 og bestemmelse nr. 5 til kapitel 49 skal fortolkes således, at de omfatter indbundne børnebilledbøger, hvor billederne næsten fuldstændigt dækker siderne og er bogens karakteristiske element, og hvor de korte fortællinger alene har en simpel forklarende funktion.

I sag 62/77

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 er indgivet til Domstolen af Bundesfinanzhof for Forbundsrepublikken Tyskland for i den for nævnte ret verserende sag mellem

1 — Processprog: Tysk.

CARLSEN-VERLAG GMBH Reinbek,

og

OBERFINANZDIREKTION KÖLN,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af bestemmelse nr. 5 til kapitel 49 i den fælles toldtarif med henblik på tariferingen af bestemte børnebilledbøger,

afsiger

DOMSTOLEN (anden afdeling)

sammensat af: afdelingsformanden M. Sørensen, dommerne A. J. Mackenzie Stuart og A. Touffait,

generaladvokat: F. Capotorti
justitssekretær: H. J. Eversen (assisterende justitssekretær)

følgende

DOM

Sagsfremstilling

Sagens faktiske omstændigheder og parternes indlæg under den skriftlige og mundtlige retsforhandling kan sammenfattes således:

I — De faktiske omstændigheder og skriftvekslingen

Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at sagsøger i hovedsagen, Carlsen-Verlag GmbH, den 26. februar 1973 indgav anmodning til sagsøgte i hovedsagen, Oberfinanzdirektion, om en bindende toldtariferingsudtalelse vedrørende »børnebøger«. Det drejer sig i det foreliggende tilfælde om børnebøger med titlerne »Teddybär, Teddybär« (Teddybjørn, teddybjørn), »Kindergarten für Tiere« (Dyrenes børnehave), »Die Mausuhr« (Museuret) og »Meine Freunde« (Mine venner). Oberfinanzdirektion henførte ved bindende toldtariferingsudtalelse af 30. marts 1973 varerne under position 49.03 som indbundne børnebilledbøger.

Sagsøger indgav klage herover, for så vidt som udtalelsen vedrørte bøgerne »Teddybär, Teddybär«, »Die Mausuhr« og »Meine Freunde«. Sagsøger fremførte flere

faktiske anbringender. Med de tre bøger, som stadig er omtvistede, drejer det sig efter de fremlagte vareprøver om indbundne bøger, henholdsvis på 12 sider med store billeder samt tekst og på fem papsider, som ikke kan rives itu. Siderne er fuldstændigt eller næsten fuldstændigt dækket af farvebilleder. Hver billede er forsynet med en undertekst eller en kort fortælling. Underteksten til et af billederne i bogen »Teddybär, Teddybär« lyder således: »Teddybjørn, teddybjørn, buk dig sammen«. I bogen »Die Mausuhr« lyder teksten til et billede for eksempel: »Tikke, takke, tur, musen ser på sit ur. Nu skal der spises morgenmad. Bordet er dækket. Hvor det også smager børnene i dag! Hvad er klokken?« Endelig er billederne i bogen »Meine Freunde« forsynet med undertekster som for eksempel: »Det er også en af mine venner. Det er en brandmand. Folk ringer til ham, når det brænder. Han sætter sig ind i brandbilen og kommer i en fart. Han sprøjter vand på flammerne med en slange, indtil ildebranden er slukket«.

Oberfinanzdirektion tilbageviste indsigelsen som ubegrundet. Oberfinanzdirektion anførte, at barnets interesse ved de pågældende børnebilledbøger i det væsentlige rettes mod billederne. Teksten har derimod kun en underordnet, om ikke ubetydelig funktion.

Sagsøger anlagde sag mod denne beslutning og nedlagde under henvisning til en dom i denne retning fra Finanzgericht Hamburg af 25. juni 1973 påstand om, at bøgerne blev tariferet under position 49.01. Sagsøger anførte som begrundelse herfor, at bøgerne gennem teksten er karakteriseret ved at være bestemt til belærende og underholdende lekture, og ifølge de officielle forklarende bemærkninger henhører de derfor under position 49.01. En ikke forud indtaget persons spontane dom lyder på børnebog og ikke på billedbog. Der formidles et budskab gennem den omfangsrige tekst, som skal læses eller foredrages og høres. Sagsøger fremlagde flere erklæringer, som alle henviste til den særlige betydning og selvstændige natur af teksterne som bøgernes hovedelement, medens billederne kun skulle udgøre et »anskueliggørende og animerende« supplement.

På grundlag af parternes skriftlige indlæg afsagde Bundesfinanzhof den 3. august 1976 en foreløbig afgørelse (Vorbescheid), hvorved den forkastede søgsmålet. (En foreløbig afgørelse får virkning som dom, hvis ikke en af parterne inden en måned kræver, at der skal indledes mundtlig forhandling). Sagsøger har inden for rammerne af denne procedure fremlagt tre erklæringer fra eksperter, der — citeret efter Kommissionen — kan sammenfattes således:

»Professor dr. Giehrl mener, at bøgerne er karakteriseret ved 'en fortløbende fortælling på vers' ('Die Mausuhr'), eller ved 'tekstens grundlæggende selvstændighed'. Også ved bogen 'Teddybär, Teddybär' må billederne, under hensyn til den episke verseforms selvstændige værdi, 'betegnes som illustrationer, der skal supplere teksten'.

Fru dr. Ramseger mener, at bogen 'Teddybär, Teddybär' er et pædagogisk middel til at underholde børn med på det kedelige tidspunkt, hvor de skal i seng, hvorved billedet ikke er et formål i sig selv men derimod et middel til lettere at forstå ordene. Bogen 'Die Mausuhr' er skrevet for børn i børnehavealderen. Beskueren lærer gennem betragtning at 'læse' hvad klokken er. Teksten giver en klar og udtrykkelig fortolkning af billederne. Den tredje bog 'Meine Freunde' er 'meningsløs uden tekst hhv. kun fragmentarisk forståelig'. Eksperten anfører endvidere, at det 'man sædvanligvis forestiller sig ved en børnebog afviger betydeligt fra definitionen i toldposition 49.03'.

Dr. Haag, medlem af de tyske boghandleres fællesforening, mener, at der i alle bøgerne er en uadskillelig forbindelse mellem billede og tekst. Teksten er ikke underordnet, derimod er billederne afhængige af versene. Det er teksten, som fremkalder den tilsigtede tankeproces hos barnet.«

Bundesfinanzhof har derefter ved kendelse af 19. april 1977 udsat sagen og anmodet De europæiske Fælleskabers Domstol om en præjudiciel afgørelse. Den nationale ret har i sin kendelse anført, at det er retligt omtvistet, om de pågældende bøger skal tariferes under position 49.01: (»Trykte bøger, brochurer o.lign. (herunder brochurer o.lign. trykt på et enkelt ark)«) eller position 49.03: (»Børnebilledbøger og børnemalebøger«) i den fælles toldtarif. Ifølge bestemmelse nr. 5 til kapitel 49 forstås der ved børnebilledbøger, jf. position 49.03, bøger for børn, »hvori teksten er af underordnet betydning i forhold til billederne«.

Bundesfinanzhof har i forelæggelseskendelsen redegjort for sin tvivl, både i faktisk og retlig henseende, på følgende måde: »hvis alene teksten i position 49.03 skal tages i betragtning ved tariferingen af bøgerne, fører en fortolkning efter normal sprogbrug til tarifering efter denne position; thi bøgerne udgør, hvad man normalt forstår ved »børnebilledbøger«.

Der skal dog også tages hensyn til bestemmelse nr. 5 til kapitel 49 (jf. den almindelige tariferingsbestemmelse nr. 1). Ifølge denne kommer det an på, om billederne er fremherskende og uafhængige af teksten. Hvis man for den første del af denne bestemmelse (fremherskende) går ud fra det optisk-kvantitative indtryk, kan det næppe nægtes, at de relativt store billeder optager beskueren mere end de kortfattede tekster. Hvis det derimod afhænger af tekstens betydning (jf. også de forklarende bemærkninger til Bruxellesnomenklaturen, første punktum til position 49.03, der forudsætter, at en eventuel tekst er af »underordnet betydning« i forhold til billederne), er der meget, som taler for en anden bedømmelse. I bogen »Meine Freunde« er teksten selvstændig, overskrider den rene billedbeskrivelse og er nødvendig til at tydeliggøre bogens gennemgående emne. I bogen »Die Mausuhr« beskriver teksten ganske vist ikke mere, end hvad der fremgår af billederne, men har på grund af sine let lærte vers og gentagelser af bestemte ord en ikke ringe pædagogisk betydning for det barn, som benytter bogen. Selv den meget korte tekst i bogen »Teddybär, Teddybär« er ikke uden betydning, da den er udarbejdet efter et gammelt børnerim og netop tydeliggør bjørnens bevægelser, som ikke uden videre lader sig udlede af billederne.

Ifølge bestemmelse nr. 5 til kapitel 49 er det en yderligere betingelse for tarifering under position 49.03, at teksten er af underordnet betydning i forhold til billederne. En fortolkning efter ordlyden medfører, at dette altid må antages, når billedernes væsentlige budskab uden vanskelighed lader sig udlede af den påtænkte normale beskuer. I det foreliggende tilfælde forholder det sig således for alle tre bøger, skønt teksterne ikke er af underordnet betydning. En sådan fortolkning vil ganske vist ikke være forenelig med de forklarende bemærkninger til Bruxelles-nomenklaturen, hvorefter bøgerne skal tariferes under position 49.03, hvis teksten er af »underordnet betydning« i forhold til billederne. Denne forklarende bemærkning taler snarere for, at der allerede foreligger en afhængighed af teksten, når billederne ganske vist taler for sig selv, men teksten i ikke ubetydelig grad bidrager til en bedre forståelse af billederne.

Endelig er de to efterfølgende sætninger i de forklarende bemærkninger til Bruxellesnomenklaturen (andet og tredje punktum til position 49.03) mindre oplysende for dette spørgsmål. De adskiller sig kun lidt ved deres indhold, da begge forudsætter, at det drejer sig om bøger, som indeholder en fortælling og en række billeder til anskueliggørelse af episoder i denne fortælling. Kun for så vidt angår teksten i de pågældende bøger findes der forskelle i disse forklarende bemærkninger; en enkel undertekst eller summarisk fortælling til hvert billede fører nemlig til anvendelse af position 49.03, en fortløbende fortælling derimod til anvendelse af position 49.01. Derefter er den omstændighed, om teksten er af underordnet betydning eller ej, åbenbart ikke et kriterium.

Bundesfinanzhof har derfor fundet det påkrævet af forelægge Domstolen følgende spørgsmål:

»Hvorledes skal bestemmelse nr. 5 til kapitel 49 i den fælles toldtarif fortolkes: skal spørgsmålet, om 'teksten er af underordnet betydning i forhold til billederne', udelukkende afgøres efter optisk-kvantitative synspunkter, eller skal der også foretages en afvejning af billedernes og tekstens indbyrdes betydning (f.eks. i pædagogisk henseende)? Skal teksten kun anses for at være 'af underordnet betydning i forhold til billederne', når den væsentlige mening med billedet selv uden vanskeligheder kan erkendes af den normale potentielle beskuer, eller er billederne allerede afhængige af teksten, når denne i væsentlig grad letter forståelsen af billedet?«

Forelæggelseskendelsen blev registreret på Domstolens justitskontor den 17. maj 1977. Kommissionen for De europæiske Fællesskaber har i henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen indgivet skriftlige indlæg.

Efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen ved kendelse af 21. september 1977 i medfør af procesreglementets artikel 95, stk. 1 besluttet at henvise sagen til Domstolens anden afdeling.

II — Skriftlige indlæg

Kommissionen foretager først en detaljeret undersøgelse af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb, og gengiver de anbringender, som er blevet fremført af parterne i hovedsagen, og anfører, at Bundesfinanzhof, ifølge dens opfattelse, i to særskilte henseender tilstræber at opnå klarhed over den retlige rækkevidde af de omtvistede positioner og den pågældende forklarende bemærkning:

»For det første skal det opklares hvilke elementer, der skal tages i betragtning ved afgørelsen af, om 'teksten' i en børnebilledbog 'er af *underordnet betydning* i forhold til billederne'. Bundesfinanzhof ønsker især at få oplyst, om det i denne sammenhæng alene kommer an på det optisk-kvantitative indtryk — dvs. billedandelens flademæssige overvægt — eller om der også skal tages hensyn til 'tekstens betydning'. Ifølge Bundesfinanzhof taler 'normal sprogbrug' snarere for alternativets første element, medens de forklarende bemærkninger til nomenklaturen fra Toldsamarbejdsrådet (de forklarende bemærkninger til Bruxelles-nomenlaturen) anviser en anden fortolkning — nemlig i den i alternativets andet element forudsatte betydning.

Den anden del af det præjudicielle spørgsmål vedrører problemet, om under hvilke betingelser *'teksten'* kan anses for at være *'af underordnet betydning i forhold til billederne'*. Bundesfinanzhof ønsker især at vide, om der allerede foreligger en sådan afhængighed af teksten, nå 'billederne ganske vist taler for sig selv, men teksten i ikke ubetydelig grad bidrager til en bedre forståelse af billederne' (side 5 i forelæggelseskendelsen). Bundesfinanzhof mener, at der foreligger en modsigelse mellem indholdet af bestemmelse nr. 5 til kapitel 49 og de forklarende bemærkninger til Bruxellesnomenklaturen.«

Kommissionen fremfører især følgende elementer til besvarelse af det således forelagte spørgsmål:

— Sondringen mellem positionerne 49.01 og 49.03 er hverken baseret på indholdet eller på formålet, men på formen: »kendetegnende for billedbøger er, at deres oplysninger er indeholdt i billeder og udtrykkes gennem disse«.

— Da position 49.03 vedrører »børnebilledbøger« må det undersøges »hvori, set ud fra det barns synspunkt, som er den fremtidige bruger af en billedtekstkombination, ligger det væsentlige afgørende element i den trykte tekst«; denne opfattelse bekræftes ved bestemmelse nr. 5, som skal levere afgørelseskriterier.

— Når bestemmelse nr. 5 foreskriver, at teksten ved børnebilledbøger under position 49.03 skal være af underordnet betydning, betyder dette for det første et kvantitativt afgrænsningskriterium (billederne skal have tydelig flademæssig overvægt i forhold til teksten; et andet kriterium lægger vægt på forholdet til den indholdsmæssige fremstilling (billederne må ikke være afhængige af teksten).

— De forskellige sproglige versioner af bestemmelse nr. 5 førte til, at der ved saglig korrekt anvendelse af disse kriterier skulle tages hensyn til to andre elementer; det fremgår af en sammenligning af de sproglige versioner, at billederne skulle være det vigtigste element og teksten det sekundære element.

— Ændringen af de tyske og franske versioner af bestemmelse nr. 5 efter det 35. møde i Toldsamarbejdsrådets nomenklaturudvalg i april 1976 — denne ændring blev foretaget i form af korrigendum — bekræfter, at de andre versioner var mere nøjagtige, hvilket bekræfter Kommissionens opfattelse. Dette bekræftes ved Rådets forordning nr. 2723/76 af 8. november 1976, som har formuleret bestemmelsen mere klart og fremover har bragt den i overensstemmelse med den foreslåede fortolkning:

»5. Ved børnebilledbøger (pos. 49.03) forstås bøger for børn, hvori teksten er af underordnet betydning i forhold til billederne.«

— Da den bestemmelse, der gjaldt på tidspunktet for de omtvistede omstændigheder, således er blevet tydeliggjort ved ændringen af 1976, består der endnu et problem, nemlig spørgsmålet om »hvordan det pædagogiske element fremlægges for barnet«; det forholder sig vel sådan, at selv om tekstens forklarende funktion spiller en vigtig pædagogisk rolle, kan den ud fra et tariferingsmæssigt synspunkt anses for at være »underordnet« billedet, der bevidst forelægges barnet som et vigtigt informationsmiddel.

— Denne opfattelse bekræftes ved de forklarende bemærkninger til Bruxelles-nomenklaturen og især ved det dér nævnte eksempel på ABC-billedbøger, hvis pædagogiske målsætning utvivlsomt er at give »et første kendskab til alfabetet etc.«, og som henhører under position 49.03, fordi billedet tjener til forståelsen af ordsymbolet.

Kommissionen foreslår, under hensyn til alt det foregående, at det præjudicielle spørgsmål besvares således:

»Børnebøger, der består af billeder, som er ledsaget af korte undertekster eller summariske fortællinger, som efter indhold og udstyr er bestemt for børn i førskolealderen, hvorved siderne er næsten fuldstændigt dækket af billeder, og hvis billeder i børnenes øjne udgør det væsentlige element, medens fortællingerne alene har en simpel forklarende funktion, skal tariferes under position 49.03 i den fælles toldtarif, også selv om de forklarende undertekster eller de summariske fortællinger skal bibringe barnet et ganske bestemt meningsindhold af billeder, der er udvalgt efter pædagogiske synspunkter, idet dette indhold ikke uden videre kan erkendes uden disse undertekster eller fortællinger«.

III — Mundtlige forhandlinger

Carlsen-Verlag, repræsenteret af professor dr. Kuno Barth, og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af dr. M. Beschel, som befuldmægtiget, har under retsmødet den 13. oktober 1977 afgivet nærmere forklaring vedrørende de anbringender, som er blevet fremført under den skriftlige forhandling; ved denne lejlighed blev der også præciseret visse af Domstolen rejste punkter.

Carlsen-Verlag har fastholdt, at spørgsmålet kun kan besvares, hvis man betragter det ud fra børnenes synspunkt og deres særlige adfærdsforhold. Børnene kan kun komme til en fuldstændig forståelse, hvis der er forbundet et billede

med teksten; den billedlige fremstilling tjener alene til en bedre forståelse, og dens kvantitative betydning skal lades ude af betragtning. Den for børn bestemte bog tjener til børns information, og der skal tages hensyn hertil ved valget af kriterier; dette viser ændringen af den her gældende bestemmelse af 8. oktober 1976 (Rådets forordning 2723/76); denne revision af teksten må ikke ændre anvendelsestidspunktet for den dom, som skal afsiges, da de i tysk ret gældende forfatningsmæssige principper om retssikkerhed og beskyttelse af den berettigede forventning her må respekteres.

Kommissionen betoner, at det netop er den bestemmelse, som er foreskrevet til afgrænsning mellem to positioner og til lettelse af sondringen, der her udløser de vanskeligheder, som Bundesfinanzhof og Domstolen er konfronteret med. Kommissionen mener også, at der skal tages hensyn til det forhold, at bøgerne skal være bestemte for børn og for disses barnlige psyke. Herefter består der tre tænkelige muligheder:

— meningen fremgår af billedet, og teksten har ikke nogen afgørende betydning,
— eller der består en vis ligevægt mellem de to elementer, således at helheden kun får mening ved en kombination heraf;
— eller teksten formidler meningen, og billeder spiller — som i den klassiske billedbog — alene en underordnet rolle.

Denne abstrakte opdeling kan utvivlsomt også føre til vanskeligheder men kaster under alle omstændigheder lys over den fælles toldtarif. På det praktiske plan »hviler en kombination mellem billede og tekst nødvendigvis på den forudsætning, at teksten og billedet hører sammen og udgør en helhed. Spørgsmålet er, hvilket af de to elementer der har størst vægt inden for rammerne af denne helhed. Dette spørgsmål skal besvares abstrakt, således som Kommissionen har foreslået.«

Parterne har derefter besvaret nogle spørgsmål, som Domstolen har stillet.

Generaladvokaten har fremsat sig forslag til afgørelse i retsmødet den 17. november 1977.

Præmisser

1 Ved kendelse af 19. april 1977, indgået til Domstolen den 20. maj 1977, har Bundesfinanzhof i henhold til EØF-traktatens artikel 177 indgivet en anmodning om fortolkning af bestemmelse nr. 5 til kapitel 49 i den fælles toldtarif;

denne anordning om fortolkning er blevet rejst under en tvist vedrørende tariferingen af børnebøger med titlerne »Teddybjørn, teddybjørn«, »Museuret« og »Mine venner«, som er indført fra Japan til Forbundsrepublikken Tyskland.

Oberfinanzdirektion Köln henførte ved bindende toldtariferingsudtalelse af 30. marts 1973 disse indbundne bøger, der hver indeholder fem papsider, som ikke kan rives itu, og som er næsten fuldstændigt dækket af farvebilleder med en undertekst eller en kort fortælling, under position 49.03, der lyder således: »Børnebilledbøger og børnemalebøger«;

importøren har anfægtet denne tarifering under henvisning til, at de pågældende bøger er værker, hvis væsentligste kendetegn er teksten, og at de skal tjene som belærende og underholdende lekture, der henhører under position 49.01: »Trykte bøger, brochurer o.lign. (herunder brochurer o.lign. trykt på et enkelt ark)«.

2 Bestemmelse nr. 5 til kapitel 49 er affattet således: »Ved børnebilledbøger (pos. 49.03) forstås bøger for børn, hvori teksten er af underordnet betydning i forhold til billederne«.

3 Det afgørende kriterium for den toldmæssige tarifering af varer skal almindeligvis søges i deres objektive karakteristika og særegenheder, således som disse er bestemt i ordlyden af de pågældende positioner i den fælles toldtarif og af bestemmelserne til afsnittene eller kapitlerne.

4 Ordlyden af position 49.01 skal forstås således, at en vare med den omtvistede vares karakteristika hverken kan tariferes under begrebet »brochurer« — værker, der består af et mindre antal ark, som kun indeholder en tekst, og som ikke kan anses for illustrerede blade — eller under begrebet »o.lign.«;

den skal fortolkes således, at begrebet »bøger« — uden yderligere karakteristika — omfatter værker, hvis tekst i prosa eller på vers er bærer af de informationer eller fortællinger, som den skal bringe til læserens kundskab;

særegenheden ved det omhandlede værk, nemlig at det drejer sig om »billed«-bøger, svarer således ikke til ordlyden af position 49.01.

5 Position 49.03 omfatter »børnebilledbøger . . .«;

fortolkningen af denne formulering fører til, at værker af den omtvistede art, der uden videre falder ind under definitionen af en børnebilledbog, er omfattet heraf;

fortolkningen af ordlyden af position 49.03 kan således, isoleret set, ikke fremkalde nogen tvivl vedrørende tariferingen af den pågældende vare under denne position.

6 Vanskelighederne i denne sag skyldes affattelsen af bestemmelse nr. 5 til kapitel 49 vedrørende fortolkningen af position 49.03;

det er affattelsen af denne bestemmelse, som har ført Bundesfinanzhof til at forelægge følgende spørgsmål:

»Skal spørgsmålet, om 'teksten er af underordnet betydning i forhold til billederne', udelukkende afgøres efter optisk-kvantitative synspunkter, eller skal der også foretages en afvejning af billedernes og tekstens indbyrdes betydning (f.eks. i pædagogisk henseende)? Skal teksten kun anses for at være af 'underordnet betydning i forhold til billederne', når den væsentlige mening med billedet selv uden vanskeligheder kan erkendes af den normale potentielle beskuer, eller er billederne allerede afhængige af teksten, når denne i væsentlig grad letter forståelsen af billedet?«

7 Det fremgår af formuleringen af dette spørgsmål, at det drejer sig om, hvorvidt en publikation, der er bestemt for børn i førskolealderen, og hvis billeder næsten fuldstændigt dækker bogens sider og er dens dominerende element, kan unddrages den specielle position 49.03 og henføres under position 49.01, når bogens tekst ikke alene fremhæver elementer, som kan forstås visuelt, men også beriger billederne med tanker, der ikke fremgår af billedet alene.

8 Det følger af affattelsen af bestemmelse nr. 5 til kapitel 49, at den skrevne tekst kun kan udelukke en børnebilledbog fra position 49.03, hvis den har karakter af en fortsat og ikke blot episodisk fortælling, og den desuden er udsmykket med billeder, der illustrerer de begivenheder, som er indeholdt i selve fortællingen;

billederne er kun afhængige af teksten, hvis bogens væsentlige betydningsindhold findes i den tekst, som billederne skal illustrere.

9 Det følger af ordlyden af position 49.03, suppleret med bestemmelse nr. 5 til kapitel 49, at børnebilledbøger kun må undtages fra denne position, når det fremgår, at teksten frembyder en selvstændig interesse, der har fuld værdi i sig selv, og som er tilstrækkeligt uafhængig af billederne;

under hensyn til disse betragtninger skal position 49.03 og bestemmelse nr. 5 til kapitel 49 fortolkes således, at de omfatter indbundne børnebilledbøger, hvor billederne næsten fuldstændigt dækker siderne og er bogens karakteristiske element, og hvor de korte fortællinger alene har en simpel forklarende funktion.

10 Selv om retten kun kan tage hensyn til de bestemmelser, som var gældende på tidspunktet for de omtvistede begivenheder, er det ikke uden interesse at konstatere, uden at dette argument er anvendt i forbindelse med ovenstående begrundelse, at bestemmelse nr. 5 til kapitel 49 med henblik på en sproglig harmonisering ved et korrigendum af 23. juni 1976 er blevet ændret i en retning, som bekræfter det anførte resultat.

Vedrørende sagsomkostningerne

11 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, der har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres;

da retsforhandlingerne i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for Bundesfinanzhof, tilkommer det denne ret at træffe afgørelse vedrørende sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (anden afdeling)

vedrørende de spørgsmål, som Bundesfinanzhof ved kendelse af 19. april 1977 har forelagt den, for ret:

Position 49.03 og bestemmelse nr. 5 til kapitel 49 skal fortolkes således, at de omfatter indbundne børnebilledbøger, hvor billederne næsten fuldstændigt dækker siderne og er bogens karakteristiske element, og hvor de korte fortællinger alene har en simpel forklarende funktion.

Sørensen Mackenzie Stuart Touffait

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 8. december 1977.

H. J. Eversen
Assisterende justitssekretær

M. Sørensen
Formand for anden afdeling